

Vizsy Ferenc Micsoda cirkusz! – 2021 október

NAGY BANDÓ ANDRÁS Karinthy-gyűrűs magyar humorista, előadóművész, író, újságíró, publicista, közéleti ember. A felnőtteknek és a gyermekeknek szóló művei szinte évente jelennek meg, írt a kabaréről, a dinoszauruszokról, a hangyákról és most egy újabb kötete vár megjelenésére. Nagy öröm a számomra, hogy „A két hangya kalandja” című mesekönyvemhez Bandó írta az előszót.

Humoristaként nem igen vagy mostanság reflektorfényben, leginkább csak az új könyveid révén hallunk rólad. Visszavonultál?

– *Erről az jut az eszembe, amit ennek kapcsán egy interjúalany válaszolt: azt hiszik az emberek, hogy akit nem látnak a tévében, az nincs is, sőt, talán már nem is él. Pár éve egy Tiszántúlon élő óvodapedagógussal beszéltem, aki azt se tudta, hogy már húsz gyermekeknek írt verses, illetve mesekönyvem van. Eközben, akik odafigyeltek a pályámra, évek óta használják a köteteimet, verselnek a gyerekekkel, és együtt dalolják Halász Jutkával a „Hívd a nagymamát” című CD-jén lévő verseimet, vagy a Kálákkal készült „Tölgyből van a fakutya” című CD dalait, melyeket Radványi Balázs szerzett a verseimre.*

Tudom Bandó, hogy a rivaldán kívül is van élet, sokan látjuk, dolgozol ezerrel, a versarokból Gvendolinna küldöd az üzeneteket, de humoristaként mégis „csak” a közösségi oldalakon látunk-hallunk, különösen az utóbbi időkben.

– *A pandémia nekem is betett: tavaly mindössze hat föllépésem volt, és nekem nem szerveztek garázs-kabarékat sem. Pechem is volt, hiszen a „Meglepem e kávéházi szegleten” című kétórás verses estemet mindössze háromszor tudtam előadni Pécsen, aztán jött a kényszerzárka. Hónapok munkája veszett kárba, és ez akkor is igaz, ha maga az est anyaga, Babits Jónás könyve, s a második rész csodás verse csokra az enyém maradt örökre. Ha akkor folytathattam volna a tervezett turnéval...*

Te keveset vagy képernyőn, látunk viszont másokat... Mi a véleményed arról a magyarországi humorvilágról, amit ma „stand up comedy” néven ismerhetünk?

– *Én már elégszer hajtottam fejet az általam szeretett Bödőcs és Kőhalmi előtt, és elmondtam párszor, hogy a derékszíjtól fölfelé kezdődik a humor, onnan lefelé a rossz stand up, nemigen hallottam vagy olvastam az „utódoktól” arról, ami evidencia. Ahogy mi vállaltuk, hogy Sándor Gyuri köpönyegéből bújtunk ki, nekik is ki kéne mondaniuk, hogy valamit azért eltanultak és kaptak az elődeiktől, akkor is, ha más utat járnak be. Minap küldte meg egy egri gyűjtőm a 90-es számomat, mely a lepusztult hajógyári csarnokban lett fölvéve, fönt lógok a magasban, s azt írta, ilyet soha senki nem csinált előttem, s utánam se. Ugyanígy az „Egy örült naplója” parafrázisa, a régi APEH lapjaiba belezavarodva. Vagy az örökös „bajnok”, a 86 %-os nézettségű „40 éves a Forint”, a „Mókabeszüntetés” vagy a legismertebb „Kocka utca 13”, tizenvalahány önálló est. Szerkesztett, témákra épülő műsorok, fogalmam sincs, van-e képük ezekről? Nagy emlékem az Erkel-beli, lépcsőn ülős, teltházas dupla műsorom. Utolsó előadói estem, a 70 lett a 47-es Guinness-rekorder lehetne: 3 és fél órás előadás!*

A nem említett rajzos produkcióról épp Sándor György mondta, hogy „világszám”. Hát még a „Kész cirkusz” című műsorban az egyensúlyozó számod!

– *Pedig mindkettő fontos és emlékezetes produkció volt, még ma is glédában kapom a gratuláló, jó szavakkal teli e-maileket. A Nagycirkuszban szerződést ajánlottak, azt mondták, ezzel a számmal beférnék a műsorukba.*

15 éve kaptad meg a „Hajléktalan emberért” díjat, évekig harcoltál értük. Mára eltüntették őket a szemünk elől, így képzelted el a helyzetük rendezését?

– *Azt szerettem volna elérni, hogy mindegyikük feje fölött fődél legyen, s az első otthon létrehozásával be is indult ez a folyamat. Igaz, ma is vannak hajlék nélküliek, de valami mégis megindult, tudtommal úgy száz otthon várja már őket.*

Bár pár év különbség van közöttünk, azért félszavakból mi is értjük egymást... Nekem 16 éves a kisebb lányom, neked 11 éves Gvendolin. Milyen érzés nagyapai korban nézni a gyermekedre?

– *Ez föl sem merül bennem, annyira csak az apaság érdekel. Ha nálunk van Hanna unokám, akinek papa vagyok, akkor is nehéz nagyapának lennem, mert olyan aktívan élek, mint egy fantáziadús és kreatív középkorú.*

A mindennapjaink átpolitizáltak, a normális emberi kapcsolatok devalválódtak, az értéket az érdek helyettesíti... Nem jó ez így, Bandó! Hogy éled meg?

– *Én csak az értékekre figyelek, írok verset és prózát, rengeteget olvasok, amikor beszélgetős esteken mesélek, népművelő vagyok, éppúgy, mint amikor kabaré műsort adok elő. Építem a meglévő barátságokat, szívesen veszem, ha új barátokra lelek, az érdek nem, de az érdeklődés, az számít. Egy barátom elvesztése a kettéosztó, gyűlölködő politika bűne, ha nem ez dominálna, ma is összejárnánk.*

Jó félszáz könyved, versesköteted jelent meg eddig és hamarosan egy újabb kötet lát napvilágot. Micsoda cirkusz lesz ebből?!

– *Jól szövöd a szavakat, a címe is ez lesz: Micsoda cirkusz! Remélem, nagy kedvence lesz a cirkusz kedvelőinek. A cirkuszművészeket mutatom be egy-egy versben, a cirkusz fejlődéstörténetét pedig a záró prózai mesében. Bodrogi Éva grafikusművész illusztrálta, gyönyörű színes rajzok sorjáznak a kötetben. Novembertől már a gyerekek kezébe kerülhet, és azt remélem, a karácsonyi könyvvásár egyik kedvencévé fog válni.*

Egy 1985-ös fellépésed előtt beszélgettünk a pályádról és azt mondtad, nem szeretnéd, ha a humorba skatulyázna a világ, mert sok mindent szeretnél csinálni. Munkáságod valóban gazdag, így gondoltad?

– *Mindig bővül a „repertoárom”, 2020 tavasza óta festek, ezzel sikerült feledtetni a pandémia karanténos időszakát. A bando.hu oldalamon mintegy száz festményt meg is mutatok a háromszázból. Megfestettem a 90-es történetünkből 80 hajléktalant, és huszonkét nagy zeneszerző portréját is, ezeket a közeljövőben ki is állítom.*

Volt olyan év, amikor nem is egy, hanem két-három könyved is megjelent, mire számíthatunk a következő esztendőkből?

– *Jövőre kijön a 75. születésnapomhoz kötődő „nagy könyvem”, címe: Mögöttem az élet, benne mintegy 450 huszonöt soros írás, mely a bibliai és darwini „világtörténetbe” ágyazott saját élettörténetemről szól, valamint mindazokról és mindarról, akik vagy amik hozzám tettek, vagy én tettem hozzájuk. Ezeken kívül még négy verses és prózai „fejezete” lesz a könyvnek. Kereknek mondhatom az életem és a pályám, de bízom benne, nem ezzel zárul le, csupán időben összegeztem.*